

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЦЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАЎ БССР

№46 (1113)

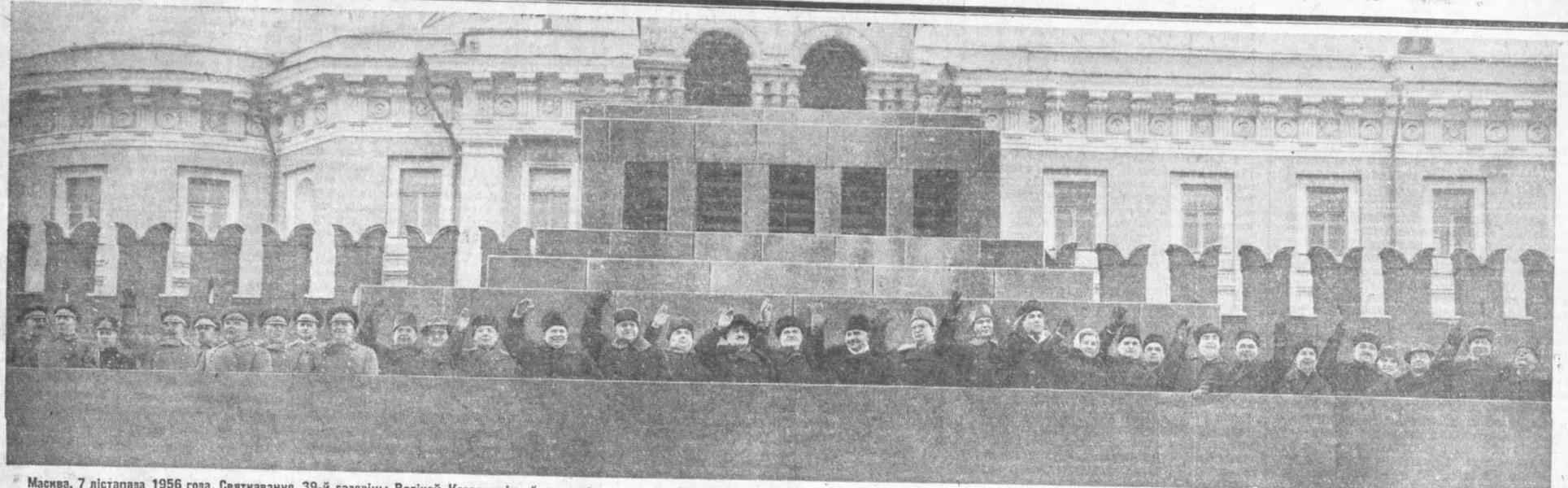
Субота, 10 лістапада 1956 года

Цана 40 кап.

З велізарным патрыятычным уздымам адзначылі працоўныя Совецкага Саюза 39-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі.

Увесь савецкі народ адзінадушна прадэманстравваў сваё адзінства і згуртаванасць вакол Комуністычнай партыі і Совецкага ўрада.

Няхай жыве Комуністычная партыя Совецкага Саюза — вялікая натхняючая і кіруючая сіла нашага народа ў барацьбе за камунізм!

Масква, 7 лістапада 1956 года. Святкаванне 39-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі. Кіраўнікі партыі і ўрада з трыбуны Маўзалея вітаюць уздзяльнікаў дэманстрацыі.

Фото А. Усцінава і Ф. Ніслова.

39-я гадавіна Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі

Даклад таварыша М. А. СУСЛАВА на ўрачыстым пасяджэнні Маскоўскага Савета 6 лістапада 1956 года

I.

Таварышы! Трыццаць дзевяць год таму назад рабочы клас нашай краіны ў саюзе з працоўным селянствам пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі знішчыў неадзіны лад эксплуатацыйна-стараў першую ў свеце Савецкую соцыялістычную дзяржаву.

У дзень перамогі Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі праводзіў рэвалюцыі Вялікім Ільічэвічам Леніным гаварыць: «Ад гэтага часу налічваецца новая паласа ў гісторыі Расіі, і даная трэцяя руская рэвалюцыя павінна ў сваім канчатковым выніку прывесці да перамогі сацыялізма». (Творы, том 26, стар. 208).

Прачыны словы Леніна абмяліся. На шляху, пралажэнні Кастрычніцкай рэвалюцыі, соцыялізм ужо лаўно перамог у нашай краіне ваенна і беспаротна.

За параўнальна невялікі гістарычны перыяд, у неймарна цяжкіх умовах эканамічна адстады і мінулым краіны, на ўмовах жорсткага супраціўлення звернутых эксплуатацыйных класаў, у абстаноўцы капіталістычнага ажуржання і шаданай барацьбы міжнароднага імперыялізма супраць перамогі краіны сацыялізма працоўныя Совецкага Саюза ажыццявілі пераўтварэнне грамадства на сацыялістычных асновах, знішчылі прыватную ўласнасць на сродкі вытворчасці, ліквідавалі назаўсёды эксплуатацыйнае чалавечка чалавечка. Савецкі Саюз стаў магутнай сувеснай сацыялістычнай дзяржавай, краінай магутнай індустрыі, перадавой сельскай гаспадаркі, перадавой культуры і сацыялістычнай дэмакратыі.

Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя з'явілася найвялікшай падзеяй у сувеснай гісторыі. Яна абвясціла свету налішок новай эры — эры вызвалення чалавечства ад усіх форм сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту, ад войнаў і крывавай вяржасці паміж народамі, эры ўсталявання сапраўднага чалавечка асацыяцыі паміж людзьмі і стварэння вартых чалавечка ўмоў яго існавання.

Будучы законмерным вынікам усяго папярэдняга развіцця Расіі і ўсёй сувеснай гісторыі, Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя стварыла новы свет, такі магутны штуршок сувеснаму развіццю, такі паскорыла вырасненне наспешнага развіцця гістарычнага развіцця, што на працягу жыцця аднаго пакалення свет карэнным чынам пераўтварыўся. На шлях сацыялізма сталі народы многіх краін Еўропы і Азіі. Усталявалася і ўмацоўвалася магутная сувесная сістэма сацыялізма, якая аб'ядноўвае краіны з насельніцтвам каля аднаго мільярада чалавек.

Усе краіны, якія сталі на шлях сацыялістычнага развіцця, шырока выкарыстоўваюць асноўныя прышчыны, вырашаныя ў ходзе нашай рэвалюцыі і правярзеныя на вопыце развіцця Совецкай краіны. Практыка сувеснага камуністычнага руху і сацыялістычнага будаўніцтва ў краінах народнай дэмакратыі папярэдае ўказанне В. І. Леніна аб тым, што «неадзіна асноўныя прышчыны нашай рэвалюцыі маюць не мясцовае, не нацыянальна-асабыае, не рускае тэлы, а міжнароднае значэнне». (Творы, том 31, стар. 5).

Гістарычны вопыт паказвае, што такімі агульнымі рысамі і законамернасцямі перамогі сацыялістычнай рэвалюцыі і стварэння новага грамадства, пабудаванага на сацыялістычных асновах, з'яўляюцца: па-першае, устаноўленне палітычнай улады рабочага класа на чале з яго перадавой часткай, па-другое, усмернае ўмацаванне саюза рабочага класа з селянствам і іншымі слязімі працоўных, па-трэцяе, ліквідацыя капіталістычнай ўласнасці на прамысловыя прадпрыемствы, банкі, транспарт, сувязь, устаноўленне грамадскай ўласнасці на асноўныя сродкі вытворчасці і выніковы асацыяцыі паводу характар эканомікі, па-чавёртае, рачуная абарона заваў сацыялістычнай рэвалюцыі ад замаху былых пануючых эксплуатацыйных класаў.

Гэтыя агульныя рысы і законамернасці з'явіліся не выключнаю таго, што формы і спосабы заваявання рабочым класам палітычнай улады, тэмпы абгульнення асноўных сродкаў вытворчасці і правярзання іншых сацыялістычных пераўтварэнняў, а таксама формы сацыялістычнай дэмакратыі ў кожнай краіне, якая ідзе да сацыялізма, могуць і, больш таго, абавязкова павінны мець адрозненні, абумоўленыя канкрэтнымі ўмовамі іх развіцця. Кожная краіна ўвоўсць гэты ўказ у тэорыю і практыку сацыялізма, тым самым папярэдаючы творчы характар марксізма-ленінізма. Краіны народнай дэмакратыі за гэтыя гады накіравалі вопыт сацыялістычнага будаўніцтва. Неабходна ўважліва вывучаць гэты вопыт і абмянявацца ім паміж сацыялістычнымі краінамі на прынцыпах роўнапраўя і пралетарскага інтэрнацыяналізма.

Вялікі перамога сацыялізма ў Савецкім Саюзе, устаноўленне сацыялізма як сувеснай сістэмы, абмяняючыся распад каляніяльнай сістэмы імперыялізма, сур'ёзнае аслабленне сілы сувеснага капіталізма істотна змяніла і абліччаво ў ўсіх краінах умова і формы барацьбы перадавых прагрэсіўных сіл за пераваду чалавечка грамадства на новых сацыяльных асновах.

Ахопленыя мысленным поглядом усе краіны вялікай сацыялістычнай служэцкай, працоўныя Совецкай краіны радуюцца, што справа сацыялізма пахвалена многімі краінамі і народамі, што развіццё сілы сацыялізма на ўсім свеце паскорылася, што вялікі Ільіч Кастрычніцкай рэвалюцыі ўсё шырэй пралажваюць сабе дарогу. Савецкія людзі, якія сапраўдна інтэрнацыяналісты, з зацікаўленнем адзначаюць гістарычны перамога ў будаўніцтве сацыялізма, атрыманыя брацімі народам Вялікага Кітая, брацімі народам краін народнай дэмакратыі.

39-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі мы адзначаем у абстаноўцы, калі ўвесь наш народ, наш герачыны рабочы клас, наша слаўная калгасная селянства, наша выдатная савецкая інтэлігенцыя, не паклаўшы рук, працуюць над выкананнем гістарычных рашэнняў XX з'езда Комуністычнай партыі Совецкага Саюза.

Прайшло нямнога часу пасля XX з'езда КПСС, але ўжо дасягнуты такі выдатныя поспехі, якіх савецкія людзі маюць права ганарыцца.

II.

Змяняльным у барацьбе за пабудову камунізму ў нашай краіне з'яўляецца 1956 год. Савецкія ўсмернае сацыялістычнае спабудаванае выкананне шостага пяцігадовага плана, якое шырока разгарнулася і ў горадзе і ў вёсцы, даю выдатны вынікі ва ўсіх галінах нашай народнай гаспадаркі і абмянявалася значным паліпавеннем матэрыяльнага добрабыту працоўных Совецкага Саюза.

Наша прамысловасць паспяхова выконвае прынятую XX з'ездам партыі праграму разшырэння сацыялістычнага будаўніцтва. За студзень — вясну 1956 года план выпуску ватвой прадукцыі прамысловасці выканан на 102 працэнты.

Намагаючы нашай партыі і ўсяго савецкага народа чакіраваць перш за ўсё на забеспячэнне пераважнага росту вытворчасці сродкаў вытворчасці. Усе галіны цяжкай індустрыі — гэтага станова хрыбта савецкай эканомікі і асноўна паспяхова развіцця ўсёй народнай гаспадаркі — знаходзяцца на ўздыме. Прадукцыя галін

прамысловасці, якія выпускаюць сродкі вытворчасці, павялічылася за першыя 10 месяцаў гэтага года ў параўнанні з тым-жа перыядам мінулага года больш чым на 11 працэнтаў.

Асабліва значны рост мы маем у галіне выпуску прылад працы. У гэтым годзе прадукцыя машынабудавання і металаапрацоўкі ўзрастае на 12 працэнтаў, а ў параўнанні з 1940 годам — у пяць разоў. Дасягнутыя намі развіццё машынабудавання з'яўляецца найважнейшай асновай у справе забеспячэння няспынаюча прагрэсу ўсёй народнай гаспадаркі.

У Савецкім Саюзе ў 1956 годзе будзе выпушчана 49 мільянаў тон сталі, здабыта каля 430 мільянаў тон вугалю, 84 мільяны тон нафты, вырапрацавана 192 мільярды кіловат-гадзін электраэнергіі. Савецкі Саюз перавышае цяпер развоўваўшыню Расію па вытворчасці сталі ў 11 разоў, па здабычы нафты — у 9 разоў, па здабычы вугалю — у 15 разоў, а па выплоўнай электраэнергіі — амаль у 100 разоў. Усёй прамысловай прадукцыі ў Савецкім Саюзе выпу-

скае ў сучасны момант у 30 разоў больш, чым у 1913 годзе.

Гэтыя лічбы выражаюць сабой гістарычны факт пераўтварэння СССР у вялікую індустрыяльную дзяржаву. Яны красамоўна гавораць аб блажэняй прасторы, якую Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла развіццю прадукцыйных сіл у нашай краіне, і аб вялікім размаху творчай стваральнай працы савецкага народа, які ўзяў у кастрычніку 1917 года свой лёс ва ўласныя рукі.

Тэмпы росту нашай індустрыі намнога перавышаюць тэмпы развіцця прамысловасці галоўных капіталістычных краін. У 1956 годзе ў СССР будзе выпушчана сталі ў 10 разоў больш, чым у 1929 годзе, тэхніку ў 31 раз больш, сталі ўзрастае за гэты перыяд усяго ў 1,8 раза. Здабыча нафты ў СССР за той-жа перыяд павялічыцца ў 6 разоў, а ў ЗША — у 2,5 раза, выплоўка электраэнергіі ў Савецкім Саюзе павялічыцца адпаведна ў 31 раз, а ў ЗША — у 6 разоў. Здабыча нафты ў СССР за той-жа перыяд павялічыцца ў 6 разоў, а ў ЗША — у 2,5 раза, выплоўка электраэнергіі ў Савецкім Саюзе павялічыцца адпаведна ў 31 раз, а ў ЗША — у 6 разоў. Аднак наша перавага ў тэмпах з'яўляецца найважнейшым гарантыям пераадолення гэтага адставання ў гістарычна найкарацейшым тэрміне.

Перавагі сацыялістычнай сістэмы гаспадаркі перад капіталістычнай сістэмай гаспадаркі з кожным годам выяўляюцца ўсё больш ачухальна і яра. Перамога ў спабудаванні двух сістэм будзе безумоўнай і поўнай на баку сацыялізма. Усе савецкія людзі поўны глыбокага пераканання ў справяднасці слоў вялікага Леніна, які ў адной са сваіх апошніх прамоў гаварыў: «Мы і даб'ёмся таго, каб наглыне іншыя дзяржавы з такой хуткасцю, аб якой яны і не марылі».

На аснове пераважнага росту вытворчасці сродкаў вытворчасці і развіцця нашай сельскай гаспадаркі ствараюцца ўмовы для разшырэння выпуску прадметаў народнага спажывання. За 10 месяцаў гэтага года галіны дэткай і карчавой прамысловасці павялічылі выпуск прадукцыі на 10 працэнтаў, разшырыўшы яе асартымент і павысіўшы якасць.

Сацыялістычная прамысловасць эканоміка можа ганарыцца сваімі сур'ёзнымі поспехамі. Але гэтыя поспехі маглі быць больш значнымі, калі-б усе нашы матчынасці і рэзервы выкарыстоўваліся наўвесь і лепш, калі-б усе галіны прамысловасці інавацыйна адноўвалі тора.

Між тым, у 1956 годзе мала месца адставанне ў выкананні дзяржаўных планаў некаторымі галінамі цяжкай прамысловасці. Гэта адносіцца да вугальнай прамысловасці Дабаса, чорнай металургіі, дэманталі і лясной прамысловасці, што выклікала пэўныя цяжкасці ў забеспячэнні народнай гаспадаркі вугалем, металам, цэмантам і лясам. Пераадоленне адставання гэтых галін прамысловасці трэба лічыць першачарговай задачай дзяржаўнай важнасці.

Работнікі савецкай індустрыі павінны прыняць усе меры да свесчовага выканання дзяржаўных заданняў і планаў, утасканальваць металы кіраўніцтва прадпрыемствамі, вёсці пастойлівую барацьбу за далейшы тэхнічны прагрэс, за абнаўленне і паліпавенне тэхнікі вытворчасці.

Наша краіна ўпаўнава ўступіла ў эру новай навукова-тэхнічнай прамысловай рэвалюцыі, зважанай, перш за ўсё, з адкрыццём металу выкарыстання ўнутрыатамнай энергіі. Вялома, што ў нас трэці год паспяхова працуе прамысловая атамная электрастанцыя, актыўна вялічца прадукцыю работ на будаўніцтве новых, больш магутных атамных электрастанцый, ажыццяўляюцца будаўніцтва дэкада а атамных рухавікоў. Ёсць больш шырока выкарыстоўваюцца радыёактыўныя ізаляцыя і нашай прамысловасці, у сельскай гаспадарцы, меліцыне, навуцы і тэхніцы.

Развіццё навукі і тэхнікі знаходзіць сваё адлюстраванне ў многіх галінах прамысловасці. У сталейнай і ў доменная вытворчасцях шырока выкарыстоўваюцца кіслароднае дудце. На разліе металургічных заваў вялічца работ на арганізаванай вытворчасці няспынаюча разлікі сталі. На парадках машынабудавання прадпрыемствах укаравацца дэкада лічб, дэкада металы штампоўкі, электраадакавава зварка. У нафтаздабываючай прамысловасці працягваюць разшырэння работ на паўтэрманію пластавага ціску і ўжыванню паўтэрмных металу здабычы за кошт акачы вазы ў пласт. У хімічнай прамысловасці развіццё вытворчасці замянілаў некаторых відаў сельскагаспа-

дарчай сыравіны, якія не ўступаюць па сваіх якасцях натуральнай сыравіне. На многіх прадпрыемствах разгортваецца ўкараенне комплекснай механізацыі і аўтаматызацыі вытворчых працэсаў.

Грамадская вытворчасць пры сацыялізме далавае максімальна выкарыстоўваць усе дасягненні сучаснай навукі і тэхнікі. Аднак у нас ёсць яшчэ людзі, якія і маляы кіраўнікі вытворчасці, якія не пранікаюць разуменнем таго, што барацьба за тэхнічны прагрэс, за хуткае ўкараенне новай тэхнікі ў вытворчасць з'яўляецца адной з савецкіх задач будаўніцтва камуністычнага грамадства. Не ўсе галіны нашай прамысловасці і не ўсе прадпрыемствы дабіліся патрабаваных поспехаў у справе выкарыстання дасягненняў сучаснай навукі і тэхнікі. Сур'ёзна неадзіна ў гэтай справе маюць месца, у прыватнасці, на прадпрыемствах міністэрстваў каларавай металургіі СССР, хімічнай прамысловасці, вугальнай прамысловасці СССР і трактарнага і сельскагаспадарчага машынабудавання.

Комуністычная партыя наае рашаючае значэнне барацьбе за тэхнічны прагрэс і патрабуе ад усіх работнікаў народнай гаспадаркі павысіць пачуццё адказнасці за асабленне новай тэхнікі, поўнае выкарыстоўваць перадавыя прыёмы і металы работы, уважліва адносіцца да прапановаў нашай вялікай арміі рацыяналізатараў і вынаходнікаў. Толькі шырока выкарыстоўваючы ўсе дасягненні ачыінавай і сувеснай навукі і тэхнікі, можна высокімі тэмпамі рухаць уперад прадукцыйнасць працы, развіваць прамысловасць, сельскую гаспадарку, транспарт, маваць абарону краіны, павялічваюць выпуск тавараў для народа.

Таварышы! 1956 год увоўвее ў гісторыю нашай краіны не толькі як год новых сур'ёзных поспехаў прамысловасці, але і як год вялікага і ўсебаковага ўздыму сельскай гаспадаркі. Нягледзячы на поўнае ад выкарыстання значнай часткі зямельных пасеваў і поўнае рабач, поўнае вясну і даждзліваю вясень, калгасы і саўгасы сабралі ў гэтым годзе рэкорды ўраджаў за ўсё гісторыю нашай краіны. За ўвесь час існавання Савецкай улады не было парыхтавана дзяржавай і такой колькасці ажажжа, як у гэтым годзе. У параўнанні з мінулым годам у гэтым годзе ажажжа парыхтавана больш на мільярд з лішнім пудоў. (Апладысменты).

Гэты выдатны перамога ў вытворчасці і нарыхтоўках ажажжа — заслуга ўсяго нашага слаўнага савецкага народа, які самаадачна ажыццяўляе вялікія задачы, настаяўленыя партыяй перад сельскай гаспадаркай.

Комуністычная партыя заўвёды надавала першараднае значэнне барацьбе за хлеб як важнейшай часткай усяй барацьбы за сацыялізм. Атрымаючы сёння вынікі гэтай барацьбы, мы маем поўнае права сказаць, што партыя не толькі абвясціла лозунг аб вытворчасці ў дастатку прадуктаў сельскай гаспадаркі, але і знайшла правільныя практычныя шляхі ажыццяўлення гэтай вялікай задачы. Выдатныя поспехі ў барацьбе за хлеб сталі магчымымі дзякуючы далаваму ўмацаванню калгасаў і саўгасаў і вялікай дапамоце, аказанай сельскай гаспадарцы Савецкім урадам.

Толькі ў апошнія тры гады сацыялістычная індустрыя паставіла сельскай гаспадарцы звыш 650 тысяч трактараў (у пяцінацісяцім вылічэнні), 142 тысячы ажажжых камбайнаў, 345 тысяч грузавых аўтамашы і многа іншай тэхнікі.

Кіруючыся ўказаннем вялікага Леніна аб роўдзіным значэнні асабытай матэрыяльнай запікаўленасці працоўных для развіцця вытворчасці, партыя і ўрад адолелі ўзлічч матэрыяльную запікаўленасць калгасаў і калгаснікаў у паравленні вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі, павысіўшы ў значных размерах нарыхтоўчы і закупачныя цэны на ажажжа, бульбу, гародніну, баваўну, цукровыя буракі і іншыя культуры, а таксама на прадукты жывёлагадоўлі, пераўтварыўшы, такім чынам, матэрыяльныя асцямы ў вялікую сілу ў развіцці сельскай гаспадаркі.

Вялікае значэнне для павышэння вытворчай актыўнасці калгаснікаў і больш разунага выдання грамадскай гаспадаркі ў калгасе маюць рашэнні партыі і ўрада аб новым парадку планавання сельскай гаспадаркі, аб штомесачным авансаванні калгаснікаў і прадстаўленні ім працоў самім унёсці папраўкі, далаўненні і змяненні ў Статут сельскагаспадарчай арцыі.

З усяй сумы буйных мерапрыемстваў, право-

дзімых партыяй і ўрадам па ўздыму сельскай гаспадаркі, асабе месца займае асабленне палічных і абложных зямель у раёнах Казахстанна, Сібіры і Урала. На выкананне ўрадавага задання аб асабленні ў 1956 годзе 28—30 мільянаў гектараў новых зямель гораца адгукуліся сотні тысяч савецкіх людзей, выдзелена вялікая колькасць сучаснай тэхнікі. На цяперашні час фактычна асаблена 35,5 мільяна гектараў палічных і абложных зямель. Гэта амаль у 1,7 раза перавышае пасяўныя плошчы ажажжых культур Вялікабрытаніі, Італіі і Францыі разам узятых. (Апладысменты). Зусім відавочна, што вырашанне ў кароткі тэрмін такой гіганцкай задачы было над сілу толькі сацыялістычнай дзяржаве і сацыялістычнай сельскай гаспадарцы.

Узяты нашай партыяй курс на асабленне палічных і абложных зямель поўнасцю апраўдаў слабе. Напер усім зразумела, наколькі вялікае значэнне асабленне палічных і абложных зямель у вытворчасці ажажжа і асабыта таварага. Калі да асаблення палічных зямель Казахстан, Сібір і Урал азнаві дзяржавай ў лепшыя на ўраджайнасці гады прыкладна 600 мільянаў пудоў ажажжа, то ў 1956 годзе ў гэтых раёнах нарыхтавана ажажжа больш двух мільяраў пудоў, прычым у Казахстані ССР нарыхтоўкі ажажжа за апошнія тры гады ўзрастаў ў 7 разоў.

У асабненні палічных і абложных зямель прымае ўдзел увесь савецкі народ. Многія сотні тысяч рабочых і работніц, калгаснікаў і калгасніц, інжынера-тэхнічных работнікаў і спецыялістаў сельскай гаспадаркі, якія добраахвотна выехалі на асабленне палічных зямель, паказалі сапраўднае ўзгоры працоўнай адобасці. Вялікі ўклад у асабленне палічных зямель наш герачыны камсамол, слаўная савецкая моладзь. На камсамольскіх пуцях на палічныя зямлі перасялілася звыш 350 тысяч камсамольцаў і моладзі. (Апладысменты). На ўзгоры ўраджаю гэтага года вялікую дапамогу калгасам і саўгасам аказалі гарадскія насельніцтва, студэнты навуковых устаноў і воіны Савецкай Арміі. Вялікае значэнне мела арганізатарская работа партыйных, савецкіх, камсамольскіх і прафесійных арганізацый і сельскагаспадарчых арганізацый.

Давольна з гэтай трыбуны ад імя Цэнтральнага Камітэта партыі і Совецкага ўрада выказаць глыбокую падзяку ўсім патрыятам Радзімы, якія прымаюць актыўны ўдзел у гістарычнай бітве за асабленне палічных зямель! (Працяглыя апладысменты).

У гэтым годзе сацыялістычная сельская гаспадарка намнога пайшла ўперад не толькі ў паравленні вытворчасці ажажжа. Значна павялічылася таксама вытворчасць і нарыхтоўкі такіх важных культур, як цукровыя буракі, баваўна, бульба і гародніна. Цукровыя буракі, напрыклад, нарыхтавана на пяць мільянаў тон больш адпаведна перыяду мінулага года. Нарыхтоўкі бульбы ў гэтым годзе ўзрастаў больш чым у паўтара раза ў параўнанні з мінулым годам. Намнога перавышана леташні ўзровень нарыхтовак баваўны і гародніны.

Разана адзначаць нашы дасягненні ў развіцці жывёлагадоўлі, асабыта ў павышэнні прадукцыйнасці жывёлы. На гэтай аснове сёння павялічылася вытворчасць і нарыхтоўкі мяса, мясных прадуктаў, яек і асабыта малака. Малака, напрыклад, нарыхтавана і закуплена на 30 працэнтаў больш, чым у мінулым годзе.

Такім чынам, намаганні партыі, урада і ўсяго савецкага народа, накіраваныя на тое, каб у найкарацейшым тэрміне лабіца вытворчасці ў дастатковай колькасці харчовых тавараў для насельніцтва і сельскагаспадарчай сыравіны для прамысловасці, аказаліся вельмі плённымі.

Сацыялістычная сельская гаспадарка мае ў поўным сэнсе слова невычэрпныя рэзервы для далейшага павышэння вытворчасці ажажжа, мяса, малака, воўны і іншых прадуктаў сельскай гаспадаркі. Няма сумненняў у тым, што калгаснікі, работніцы МТС і саўгасы, спецыялісты сельскай гаспадаркі, нашы сельскія камуністы і камсамольцы, партыйныя і савецкія арганізаваны, абнаўраюцца на перадавы вопыт, сучасную тэхніку і наваейныя адкрыцці арганічнай навукі, зробіць усе, каб выкарыстаць гэтыя рэзервы і лабіца новых выдатных поспехаў.

1956 год адзначае значным павышэннем матэрыяльнага і культурнага добрабыту працоўных. Няма ніводнай рабочай сям'і, ніводнай сям'і савецкага служачага, якая не ачула-б ва

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Заканченне доклада таварыша М. А. СУСЛАВА

IV.

сабе добратворнага ўдзелу такіх мерапрыемстваў, праведзеных у гэтым годзе ў інтарэсах усяго народа, як скарачэнне рабочага часу ў пераходныя і перадавыя дні, усталяванне шасцігадзінага рабочага дня для падлеткаў ад 16 да 18 год, павышэнне пенсій працоўным па старасці і інваліднасці, адмена платы за навучанне ў сярэдніх і вышэйшых навучальных установах, павелічэнне працягласці вопіскаў для дзяржаўных жанчын. З новага года будзе павышана заробачыя платы нізкапалачывым рабочым і служачым. Правадзіцца паархытоўныя мерапрыемствы па наступнаму пераходу, пачынаючы з 1957 года, рабочых і служачых на 7-гадзінны рабочы дзень.

Сур'ёзна палепшыўся таксама матэрыяльны добрыбыт калгаснікаў. Таму што ладзіцца калгасу, у выніку росту іх грамадскага гаспадарства, павялічылася за апошні год тры разы ў два разы. У гэтым годзе калгасы і калгаснікі за адзін год і прададзенае дзяржаве прадукцыі сельскай гаспадаркі атрымалі на 20 мільярд рублёў больш, чым у мінулым годзе.

Жыццёвы ўзровень савецкіх людзей павышаўся павольна. Асабліва наглядна гэта можна паказаць на матэрыялах бюджэтнага абследвання, якое сістэматычна вядзецца Цэнтральным Статыстычным Упраўленнем. З гэтых даных відавочна, што ў параўнанні з пераходным 1940 годам у 1956 годзе ў рабочых сем'ях павялічылася пакупка тканін у сярэднім на 94 працэнты, у тым ліку шарфяных — амаль у 3 разы, скуранага абутку — на 83 працэнты. У сем'ях калгаснікаў набыта ў разліку на душу тканін — больш чым у 2 разы, у тым ліку шарфяных — у 3,5 разы, скуранага абутку — на 95 працэнтаў больш, чым у 1940 г.

Спажыванне такіх прадуктаў, як мяса і сала, на душу ў сем'ях рабочых і служачых павялічылася ў параўнанні з даваенным часам на 62 працэнты, рыбы і рыбпрадуктаў — на 92 працэнты, малака і малочных прадуктаў — больш чым у 2 разы, яек — на 86 працэнтаў, цукру — на 87 працэнтаў. У сем'ях калгаснікаў спажыванне мяса і сала на душу павялічылася на 54 працэнты, рыбы і рыбпрадуктаў — больш чым у два разы, малака і малочных прадуктаў — на 47 працэнтаў, яек — больш чым у два разы, цукру — у 3,6 разы. Намога павялічыўся выбар прадметаў культуры-бытавога ўжытку. Толькі ў гэтым годзе ў нас будзе выпушчана каля 23 мільянаў штук гадзіннікаў і звыш 4 мільянаў радыёпрыёмнікаў і тэлевізараў. (Апладысменты).

Савецкія людзі пачалі лепш харчавацца, лепш апранацца, больш культурна жыць. Яны маюць сапраўды шматлікія ўрадовыя поспехы працоўных на прамысловы і харчовы тавары — адзін з важнейшых клопатаў нашай дзяржавы. У дзяржаві час прымаюцца неабходныя меры да таго, каб павялічыць аб'ём вытворчасці тавараў для насельніцтва, павысіць іх якасць, а таксама палепшыць стан савецкага гандлю.

Вельмі важнае значэнне для павышэння матэрыяльнага і культурнага ўзроўня жыцця працоўных мае палепшэнне жыллявых умоў. У 1956 годзе ў гарадах і рабочых пасёлках павінны быць уведзены ў дзеянне новыя лямпа агульнай плошчы ў 36 мільянаў квадратных метраў, што роўна звыш плошчы жылля такіх гарадоў, як Кіеў, Баку, Харкаў, Горкі, Свердловск і Чкалоўск, разам узятых. Аднак мы не задаволены

дасягнутымі тэмпамі і размерамі жыллявага будаўніцтва. Патраба ў жыллі застаецца яшчэ вострай. Партыя і Савецкі ўрад узяліся цвёрда вырашаць гэтыя праблемы.

Бурна расце культура савецкага народа. У нас ужо даўно ўведзена ўсеагульнае самагаспадарчае навучанне і прымяненне меры да таго, каб ажыццявіць у асноўным у шостым пяцігоддзі ўсеагульнае сярэдняе адукацыю ў гарадах і сельскай мясцовасці. Створаны шырока марксісцка-ленінска для атрымання працоўных вышэйшай адукацыі. У вышэйшых навучальных установах і тэхнікумах краіны навучаецца з адрывам і без адрыву ад вытворчасці каля 4 мільёнаў чалавек. Студэнты вышэйшых навучальных устаноў у СССР палічыліся амаль 2 мільёны, у два і трохі разы больш, чым ва ўсіх капіталістычных краінах Еўропы, разам узятых. (Апладысменты).

У поспехах культурнага будаўніцтва, як і ва ўсім матэрыяльным вытворчасці, важная і ганаровая роля належыць савецкай інтэлігенцыі. Яны ініцыятары і тэхнікі, аграномы, ўрачы, настаўнікі, вучоныя, пісьменнікі, хатны мастацтва актыўна дапамагаюць народу ў вырашэнні задач гаспадарчых і культурнага будаўніцтва. Наша партыя і ўсё савецкі народ вельмі ганюць высокую працу сваёй інтэлігенцыі. Любы і навага народа патрабуюць савецкую інтэлігенцыю на новыя творчыя намаганні, умацоўваюць яе адданасць справе камунізму.

Важным паказчыкам росту матэрыяльнага і культурнага ўзроўня жыцця нашага народа служыць павялічэнне працягласці жыцця насельніцтва. Сярэдняя працягласць жыцця насельніцтва ў дзяржаве СССР складала толькі 32 гады. К у 1927 годзе дасягнула 44 год, а ў цяперашні час складае 64 гады. (Апладысменты). Значыць, у наш савецкі час жыццё стала лепш, таварышы! Шпёрка пасяла таго, як значна павялічыліся пенсіі найвышэйшым і матэрыяльнае становішча працоўных з дня ў дзень палепшаецца, можна спадзявацца, што працягласць жыцця савецкіх людзей яшчэ больш узрасце. (Апладысменты). Выходзіць так, як існаў уладзімір Маякоўскі:

Год да ста
Нам
без старасці,
(Апладысменты).

Камуністычная партыя, вразумела, бачыць, што ў кожнай галіне, якая мае непасрэдавы адносіны да жыццёвых інтарэсаў народа, — і ў жыллёвым будаўніцтве, і ў выпуску прамысловых і харчовых тавараў, і ў арганізацыі гандлю, і ў культуры-бытавым абслугоўванні насельніцтва, у нас яшчэ няма сур'ёзных недахопаў і невыкананых задач. Партыя і ўрад і ў далейшым будучым накіруюць свае намаганні да таго, каб на аснове развіцця сацыялістычнай эканомікі і павышэння прадукцыйнасці працы вынісць на ўвагу жыццёвы ўзровень працоўных. Зрабіць жыццё савецкага народа шчаслівым — галоўная мета ўсёй дзейнасці нашай партыі і ўрада. (Працяглыя апладысменты).

III.

Таварышы! Паспехі нашай прамысловай і сельскай гаспадаркі, удань добрыбыту народа, развіццё савецкай культуры — усё гэта сведчыць гіганцкай сілы і магутнасці савецкага грамадскага і дзяржаўнага ладу, найвышэйшых пераваг нашай савецкай дэмакратыі.

Савецкая дэмакратыя, якая ўзнікла ў выніку Бастрычынскай рэвалюцыі, — дэмакратыя новага тыпу. У адрозненне ад фальшывай і ўразавай дэмакратыі капіталістычных дзяржаў, дэмакратыя для багатых, савецкая сацыялістычная дэмакратыя з'яўляецца дэмакратыяй для працоўных, для народа.

Гамбока дэмакратычнасць савецкага ладу заключаецца ў тым, што тут у аснову палітыкі дзяржавы паложаны інтарэсы і воля імяна працоўных класаў, якія пры капіталізме найбольш прыгнечаны, з інтарэсамі якіх менш за ўсё лічацца буржуазныя парламенты і ўрады.

Савецкі лад даўчыць да палітычнага жыцця, да ўдзелу ў кіраванні дзяржавай мільёны тых, хто ў буржуазных краінах фактычна адіраецца ад палітыкі. Дастаткова, напрыклад, сказаць, што ў нас мільёны грамадзян усіх нацыянальнасцей прымаюць штодзённым ўдзел у рабоце Саветаў, працуюць у шматлікіх камісіях пры іх і ў іншых дэмакратычных інстытутах. Толькі ў мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных выбрана больш паўтара мільёна чалавек.

Сацыялістычная дэмакратыя, як сапраўднае народнае ўладзе, забяспечвае ўсе ўмовы для таго, каб павялічылася сувязь кожнага савецкага чалавек, каб у ім умацоўвалася пачуццё гаспадарства краіны. У той-жа час, прадстаўніцым ўсім членам грамадства і рэальна забяспечыўшы такі права, як права на працу, права на адукацыю, права на аплачэнне, савецкая сацыялістычная дэмакратыя стварае ўсе ўмовы для існавання матэрыяльнага і інтэлектуальнага прагрэсу грамадства і ўзбагацення развіцця талентаў і здольнасцей кожнага асобнага чалавек.

Усё гэта не азначае, што ў практычным ажыццяўленні прынцыпаў савецкай дэмакратыі ў нас няма недахопаў, што наш дзяржаўны апарат працуе бездакорна. Партыя не ашуквае сабе навоц гэтага.

За апошнія гады праведзена вялікая работа па скарачэнню і палепшэнню адміністрацыйна-кіраванчага апарату, па расшырэнню праваў саюзных рэспублік і мясцовых савецкіх органаў, па ліквідацыі пражарнай цэнтралізацыі, асабліва ў плавальнай сельскай гаспадарцы. Аднак наш дзяржаўны апарат усё яшчэ застаецца вялікім, сярэд рабочнікаў апарату ёсць людзі, якія запускаюць бюракратызм і нягледзячы, адарваліся ад жыццёвай справы, ад народа, не бачыць нічога і нікога, акрамя паперкі.

Неабходна яшчэ раз аскаражваць работу дзяржаўнага апарату, будаваць работу Саветаў на актыўным удзеле ўсіх дэпутатаў і іх сесіяў сувязі з выбаршчыкамі, балістама змагацца супраць бюракратызма і птанізму, шукаць новыя формы і новыя каналы для далейшага развіцця творчай ініцыятывы працоўных, якія ідуць больш ініцыятыўна ў будаўніцтва і ў вытворчасці і неспраўна ў рабоце на кіраванні прадпрыемствамі і гаспадарчымі арганізацыямі. Трэба таксама ўсемерна развіць і ўмацоўваць калгасную дэмакратыю ў вёсцы, забяспечваючы ўсёмі строгае выкананне Статута

сельскагаспадарчай арцы і ліквідуючы дробязную алеку над калгасамі з боку мясцовых арганізацый.

Пасля дваццаціга з'езда Камуністычнай партыі ўсё больш расце актыўнасць працоўных, іх гарачая зацікаўленасць ва ўсіх справах дзяржавы. У поўнай меры пачынаюць выяўляцца станоўчыя вынікі пераадалення вынікаў культуры асобы.

Культ асобы звязан, як вядома, з імем І. В. Сталіна. Агульнавядомыя заслугі і роля Сталіна ў Бастрычынскай рэвалюцыі, сацыялістычным будаўніцтве і ў барацьбе з ворагамі рабочага класа. Сталін быў вялікім арганізатарам, вялікім марксістам, але культ асобы Сталіна пераўтварыўся ў шматлікі факты парушэння сацыялістычнай законнасці. Культ асобы чужы марксізму-ленінізму, несумяшчальны з сацыялістычным грамадскім ладом і таму быў ратуша асуджан нашай партыяй.

Цяпер, калі аднаўляюцца ленынскія нормы партыйнага жыцця і прынцыпы савецкага сацыялістычнага дэмакратызма, калі ў партыі ажыццяўляецца калектыўнае кіраванне, наўхільна ўзрастае творчая актыўнасць партыйнага мас і ўсёго савецкага народа, значна ажыццявілася партыйная і савецкая работа, партыйныя і беспартыйныя работнікі пачалі смялей крыжываць недахопы і больш актыўна змагацца з імі. Увесь савецкі народ яшчэ цвёрда згуртаваўся вакол сваёй роднай Камуністычнай партыі. (Працяглыя апладысменты).

Надзейнай задачай партыі з'яўляецца далейшае ўмацаванне цесных сувязей з працоўнымі. Партыя патрабуе ад партыйных і савецкіх работнікаў, ад усіх камуністаў, каб сваю асноўную ўвагу і сілы яны сканцэнтравалі на канкрэтнай жыццёвай справе, каб яны знаходзіліся ў густы жыццё рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыі, якія з'яўляюцца сапраўднымі творцамі гісторыі, сапраўднымі будаўнікамі камунізму.

Ва ўмацаванні цеснай непарушнай сувязі з народам наша партыя бачыць важнейшую ўмову далейшага ўмацавання нашай сацыялістычнай дзяржавы і паспяховага руху да камунізму.

Ахвітна савецкага народа з'яўляецца найважнейшай заваяванай сацыялізма. Увесь хо грамадска развіцця павяржае правільнасць слоў Ляніна аб тым, што прыватная ўласнасць раз'ядноўвае, а сацыялізм аб'ядноўвае. У Савецкім Саюзе трывала ўсталявалася брацкая дружба і супрацоўніцтва рабочых, інтэлігенцыі, калгаснага сялянства, брацкай дружба і супрацоўніцтва ўсіх народаў нашай краіны.

Над кіраваннем Камуністычнай партыі наш народ, поўны ўдзячнасці ў сваіх бляжэйшых сілах, ідзе на шляху да камунізму. Неўміруць і гэты марксізм-ленінізм з'яўляюцца нас вельмі шматлікі і сродкаў камуністычнага будаўніцтва, панажываюць нашы сілы, ускладаюць на нас хвістную ўдзячнасць у канчаткова перамогу нашай справы. (Працяглыя апладысменты).

Таварышы! Міжнародны падзеі ў мінулым годзе, пераходзілі з боку агрэсіўных сіл, развіццё пат зніжак пэўнага аслаблення напружанасці ў асноўных паміж дзяржавамі. Намаганні Савецкага Саюза, Кітайскай Народнай Рэспублікі, усіх краін народнай дэмакратыі, намаганні міралюбівых дзяржаў Азіі і Еўропы, дэмакратычнай грамадскай ўсяго свету ў галіне міжнародных адносін быў дасягнут невястот пераход. Ствараліся блыск прыяныя перспектывы для ўмацавання ўсеагульнага міру.

Аднак такі, ахвятаючы інтарэсам міру, інтарэсам народа, ход падзей яшчэ не зааваляў і не задавальнае пэўнае колы на Захадзе, якія доўгі гады натхнілі і праводзілі агрэсіўны курс у сувеснай палітыцы. У той час як міралюбівым краінам і народам прымаюцца ўсе намаганні да таго, каб вырашыць спрэчныя міжнародныя пытанні мірнымі спосабамі, шляхам перагавораў, вялікія настроены колы некаторых капіталістычных дзяржаў наўмысна аб'являюць абстаноўку ў асобных раёнах свету, упорна азмаўляюцца вырашаць праблему разабарэння, фарсіруюць арганізацыю агрэсіўнай арміі ў Заходняй Германіі.

У самага апошняга дні падкопаны гэтыя колаў разважана ўзброеная агрэсія супраць Егіпта. Нельга не бачыць, што ўзброены напад Ізраіля на Егіпет быў ініцыяваны поўным імперыялістычным колам, у першую чаргу Англіі і Францыі, якія неадкаляна вымарсцілі гэты напад як прычыну да таго, каб увесці свае войскі на тэрыторыю Егіпта.

Такім чынам, у момант, калі народы ўсяго свету справядліва чакалі далейшага змякчэння міжнароднай абстаноўкі, правячы колы Англіі і Францыі арганізавалі ўзброеную інтэрвенцыю супраць Егіпта, кінулі выклік справе міру. Англія і ваенна-марскія сілы гэтых дзяржаў бамбардуюць мірныя аэрадромы, зноў дзеюцца кроў мірнага насельніцтва, зноў чакаецца стаць перад фактам агрэсіі, арганізаванай імперыялістамі.

Шырокая сувесная грамадска-дэмакратычная з'яўляецца сёння на ўсім свеце, што адзначаецца, як-бы агрэсарскі імперыялізм. Ваіны супраць Егіпта арганізавана каланіялістычнымі коламі Англіі і Францыі. Імперыялізм не можа вытрымаць з тым, што народы калоній перастаюць быць паслушнымі зброй і іх руках і саажакоўца ствараць самастойныя дзяржавы. Ваіны супраць Егіпта — гэта ачыйная спроба старых імперыялістаў дапамогі гармаг і бамбаў прышчыць наўхільны развал каланіяльнай сістэмы, запан

вадзівай барацьбе за сваю свабоду і незалежнасць! (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Таварышы! Сувесная сацыялістычная сістэма за кароткі тэрмін разгарнула такія магутныя сілы, што нават яўныя ворагі не могуць не прызнаваць яе вельмі пераваг. Савецкі Саюз паспяхова вырашае сваю асноўную акарамітучую задачу. Кітай у бліжэйшыя пяцігоддзі стане вялікай індустрыяльнай дзяржавай. Краіны народнай дэмакратыі наўхільна ідуць уперад па шляху сацыялізма.

Рост сілы сувеснай сацыялістычнай сістэмы выклікае ў міжнароднай рэакцыі страх і злосьць. Аслабленне напачатку да сацыялізма, імперыялістычныя колы не грабуюць ніякімі сродкамі, каб увесці разлад у сям'ю сацыялістычных дзяржаў, аслабіць адзінства і дружбу народаў, якія будуць сацыялізм, адарваць іх адзін ад другога з тым, каб затым напярэваць знішчыць пасабоку. Супраць сацыялістычных краін у небылых маштабах праводзіцца падрыўная работа, на якую асігуваюцца многія мільёны долараў, з дня ў дзень вядзецца хуліганства радыёпрапаганда, што аслабляе гістарычны дасягненні сацыялізма, замінаюцца мафрыя шпіёны і дыверсанты, засяляюцца наветраныя шары з пакліпнічымі брашурамі і лістоўкамі, не сымпатычна спробы стварыць у краінах народнай дэмакратыі контррэвалюцыйнае падполле з рэшткаў звержнутых акупантаў і класаў. Вораг выкарыстоўвае ў сваіх каварных мэтах таксама часовыя цяжкасці і памылкі, дапушчаныя ў асобных краінах народнай дэмакратыі.

Аб усім гэтым трэба пастаянна памятаць, ні на мінуту не аслабляць пільнасць працоўных сацыялістычных краін, яна ўсведамляючы тое, што, пакуль існуе імперыялістычны лагер, варожыя сілы не раз будуць рабіць спробы да росту і развіцця капіталізма. Аб гэтым з новай сілай надомлілі нам падзеі апошніх дзён, у першую чаргу ў Венгрыі.

Было-б вяртацца да таго, што каронная перабутова грамадскіх адносін, якая адбылася та апошнімі дзесяцігоддзямі ў краінах народнай дэмакратыі, мала апраходзіць без цяжкасцей, без бабачы, без памалак.

Брацкія камуністычныя і рабочыя партыі краін народнай дэмакратыі пачалі пасля XX з'езда КПСС перабудову і палепшэнне металу партыйнай і дзяржаўнай работы з улікам асаблівасцей сваіх краін, ратуша выпраўляючы дапушчаныя ў мінулым памылкі.

Нажаль, інакш склалася справа ў Венгрыі. Былое венгерскае кіраванне, якое дапусціла ў свой час ніякай грубых памылак, не зраўнала патрабаванню моманту, дзейнічала з вялікім спазненнем, у выніку чаго выклікала неадкалянае мас. Гэкарыяны, антысацыялістычныя элементы, накіроўваемыя міжнароднай рэакцыяй, неадкаляна выкарысталі гэта для таго, каб пачаць атаку на народна-дэмакратычны лад. Імперыялістычнымі акупантамі ўдалося на нейкі перыяд увесці ў аман значныя масы, асабліва моладзь. Контррэвалюцыйнымі сіламі было створана ў адзін час вельмі небяспечнае становішча для асу сацыялізма ў Венгрыі: ўрад Імр Нала, які ўзнік у гэтай абстаноўцы, здаваў рэакцыйным сілам адну пазіцыю за другой, і, расчлешчыў шлях для контррэвалюцыйнага банды развал тэарор, на-зверску аб'явіў вільны грамадскі дэяоў, вешалі і расстрэльвалі камуністаў. Праз заходнюю граніцу Венгрыі адбылася ўзмоцненая перакідка зброі, шматлікіх групу афіцэраў і салдат, якія служылі ў гітлераўскіх войсках і ў фашыскай арміі Хорці. Венгрыя апынулася ў стане паўнейшага хаосу і самавольства. На-віста прамая пагроза растурацці капіталістычных і памешчыцкіх парадкаў і адражэння фашызма.

Перамога рэакцыі і фашызма ў Венгрыі азначала-б не толькі страту венгерскімі працоўнымі ўсіх заваяў, здабытых ім у барацьбе з памешчыкамі і капіталістамі, але і стварыла-б пагрозу для іншых сацыялістычных краін, на-бываўшы да іх граніч імперыялістычнай базы.

У гэты адказны ў жыцці венгерскага народа момант сацыялістычныя сілы краіны прынялі адзіна правільнае рашэнне — стварыць Рэвалюцыйны Рабоча-Сяляцкі ўрад, зольны перагародзіць шлях рэакцыі і фашызму. (Працяглыя апладысменты).

К цяперашняму часу сацыялістычныя сілы народнай Венгрыі рабілі лічы рэакцыі і контррэвалюцый, не далі контррэвалюцый растаць заваявы сацыялізма. (Працяглыя апладысменты).

Савецкія людзі, працуючы ўсіх сацыялістычных краін, усю праграму сваёй свету, якія ў гэтым дні былі сур'ёзна ахвяраваны развіццём падзей у Венгрыі, ратуюцца перамог, атрымалі венгерскімі працоўнымі над контррэвалюцыйна. Венгрыя была, ёсць і будзе ў сям'і сацыялістычных краін як свабодная, незалежная і роўнапраўная сацыялістычная дзяржава! (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Таварышы! Напружанае, якая ўмацаўнасца за апошні час у міжнароднай абстаноўцы, падкопаны імперыялістычнай рэакцыі патрабуюць яшчэ большага згуртавання сацыялістычных краін, умацавання дружбаў і ўзаемага дзеяра паміж іх народамі. Непарушная дружба і цеснае супрацоўніцтва дзяржаў вялікай сацыялістычнай салружнасці ва ўсіх галінах эканамічнага і палітычнага жыцця — ратушная ўмова далейшага працівання нашых народаў, гарантыя іх бяспекі перад наўхільна імперыялістычных сіл.

Вельмі важнае значэнне для развіцця і далейшага ўмацавання дружбаў і супрацоўніцтва паміж Савецкім Саюзам і іншымі сацыялістычнымі дзяржавамі мае Декларцыя ўрада Саюза ССР ад 30 кастрычніка, у якой яшчэ раз паўтэрджана лінія XX з'езда партыі на строгае захаванне ленынскіх прынцыпаў роўнапраўя народаў ва ўзаемаадносінках з сацыялістычнымі краінамі. (Апладысменты).

Прырода ўзаемаадносін краін сацыялізма такая, што чым больш строга паміж ім захоўваюцца прынцыпы роўнасці, ўзаемай навагі інтарэсаў і праваў адзін аднаго, тым мацнейшая дружба народаў гэтых краін, тым больш магутныя ўвесь сацыялістычны свет. Вялікая сацыялістычная салружнасць народаў Савецкага Саюза, Кітайскай Народнай Рэспублікі, усіх краін народнай дэмакратыі — гэта несакупальнае цвёрднае! (Працяглыя апладысменты).

Перад наўхільна новых спроб агрэсіўных імперыялістычных сіл аб'явіць міжнародную абстаноўку, раздуць пажар новай ваіны Савецкі Саюз разам з іншымі сацыялістычнымі краінамі, з усімі міралюбівымі дзяржавамі і народам будзе актыўна змагацца за справу міру, супраць гонкі ўзброенай, за поўную і безумоўную забарону атамнай зброі. У той-жа час наш урад будзе пільна сачыць за падкопамі імперыялістычных агрэсараў. (Апладысменты).

СССР і ў далейшым будзе існаў ствараць тым колам у заходніх краінах, якія схільны шукаць вырашэння спрэчных пытанняў не на шляхах абанкрутаванай палітыкі з «спазімі» сілы, а на аснове вяртання ўліку інтарэсаў усіх краін. Савецкі Саюз поўна ратушчыць забавіцца палітычна адносін з вялікай дзяржавай Захаду — Злучанымі Штатамі Амерыкі. Нам, араўмеда, вядома, што некаторыя элементы ў ЗША усё яшчэ прабуюць спекуляваць на міжнародных цяжкасцях, раздуваючы савецка-амерыканскія рознагалосі. Аднак такая палітыка на-носць шкоду самім Злучаным Штатам і чым хутчэй ёй будзе пакладзены канец, тым больш выйграе ад гэтага справа ўсеагульнага міру і бяспекі ўсіх народаў, у тым ліку і амерыканскага народа.

Савецкі ўрад рабіць ніякай намаганняў для палепшэння адносін з Англіяй і Францыяй. Мы спадзяемся, што міралюбівыя сілы гэтых краін не дазволюць агрэсіўным элементам парушыць дружалюбныя сувязі паміж нашымі народамі.

Савецкі Саюз мае ўсталяваць трывалыя адносін добрасуседства з Японіяй, супрацоўнічаць з ёй ў справе захавання і ўмацавання міру на Далёкім Усходзе і ва ўсім свеце.

Мы рады адзначыць, што за апошні час сталі яшчэ мацнейшымі і расшырэннымі адносін СССР з нашымі вялікімі сябрамі — Індыяй, Інданезіяй, Егіптам, Бірмай, Афганістанам і іншымі дзяржавамі Азіі і Афрыкі (апладысменты), а таксама дасягнуты поўныя зрухі ў дэпны бок у нашых адносінках з Іранам, Пакістанам і некаторымі іншымі краінамі.

Міжнародныя кантакты і сувязі Савецкага Саюза расшыраюцца па ўсіх лініях — урадавай, парламенцкай, грамадскай, культурнай, спартыўнай і інш. Усе гэтыя формы кантактаў азыгрываюць значную ролю ў расшырэнні ўзаемага разумення, заавер'я і супрацоўніцтва паміж краінамі. Савецкі ўрад мае намер і ў далейшым актыўна садзейнічаць развіццю такіх кантактаў і сувязей.

Асаблівае значэнне наша партыя надае развіццю кантактаў і сувязей паміж партыямі і арганізацыямі рабочага класа, якія прадстаўляюць дзесяткі мільянаў працоўных. Можна канстатаваць, што заклік XX з'езда КПСС аб супрацоўніцтве паміж рознымі атрадамі міжнароднага рабочага руху быў з вялікай цікавасцю сустраць у радах сацыялістычных партый. Зроблены першыя крокі ў бок усталявання кантактаў паміж КПСС і некаторымі сацыялістычнымі партыямі. Можна спадзявацца, што гэтыя кантакты будуць расшырацца ў інтарэсах справы міру, у інтарэсах рабочага класа.

Сцяг адзінства рабочага класа высокая пэўнасць камуністычных партый. За апошні месяц брацкія партыі сустрапілі з новымі спробамі рэакцыйных сіл расстрэць іх рады. Ворагі рабочага класа не пашкадавалі намаганняў на тое, каб выкарыстаць з гэтай мэтай барацьбу нашай партыі з культу асобы. Аднак цяпер можна з упэўненасцю сказаць, што гэтая стаўка рэакцыі біта. Пакліпенная кампанія супраць камуністычных партый не дада калямак вынікаў і яна выхавалася. Спробы раскалоў камуністычны рух на варожыя фракцыі з пагардай адхіляюцца ўсім камуністамі. Няўдзяні з'ездаў саўданы Камуністычнай партыі Францыі і германскай Камуністычнай партыі Кітая з новай сілай прадэманстравалі глыбокую вернасць камуністычных партый прынцыпам пралетарскага інтэрнацыяналізма. (Працяглыя апладысменты).

У цяперашні час брацкія кампартыі перажываюць перыяд вялікай творчай актыўнасці. Выстаўленае XX з'ездам КПСС паложэнне аб разнастайнасці форм пераходу розных краін да сацыялізма выклікала ўмацаванне тэарэтычнай думкі і палітычнай дзейнасці камуністаў усіх краін. Сточычы на трымаўны фундаменце марксізма-ленінізма, прынцыпаў пралетарскага інтэрнацыяналізма, камуністычныя партыі ўважліва аднаўляюць нацыянальныя ўмовы сваіх краін, выпраўляючы формы і метады барацьбы да сацыялізма, які найбольш апаваляюць гэтым умовам. Нама ніякага сумнення, што мы знаходзімся напярэдадні новага ўздыму ў дзейнасці камуністычных партый, у іх барацьбе за нацыянальнае незалежнасць і дэмакратычныя правы сваіх народаў, за навадзіны інтарэсы працо

Святкаванне 30-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. На здымках (злева направа): 1. Дэманстрацыя працоўных на Чырвонай плошчы ў Маскве; 2. Пяхота на парадзе ў Мінску; 3. Студэнты і выкладчыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна на дэманстрацыі. (Фотаронкі ТАСС і БЕЛТА).

Дома—наілепш

Пабываць на чужыне, у далёкіх краінах, адну з якіх можна назваць чужою, другую чужою, а трэцюю — проста цікавай, добра яшчэ і таму, што вяртацца з гэтых краін дадаты, у родны край, у родны горад, у родны дом — асабліва прыемна і радасна.

Калі ты ўдасцель наахамаешся ад захвалення на плошчах Парыжа або на беразе Неапатэласкага заліва, вобраз Радзімы ўстае перад вачыма яшчэ больш светлым і велічным.

І гэта ўжо не толькі тое пацудзе, з якім мы не расцеаемся ад першых дзён свядомага жыцця, не толькі тое пацудзе сімвалічнай ласкі да родных мясцін, да роднай краіны, якое класічна выражаецца словамі «малыя ма — лепшая за ўсе». Чым больш чужога, аб'ектыўна прыняўшы мітусі і плюсы чужога жыцця, перадухата параноўваеш іх у нашым палосці і мітусі, тым больш маё свядомасць нашай перадагі над усімі капіталістычнымі краінамі, тым больш разумевай станавіцца тая любоў да нашай Совецкай Радзімы, тая вера ў яе вялікую місію, якія адчуваем не толькі мы, але і мноства нашых сяброў за мяжой.

Так, вельмі добра, прыемна збірацца ў далёкую дарогу, аднак, яшчэ лепш вяртацца дадаты.

На абавязку пісьменніцкай службы народу нашаму брату дзевяціна часта бывае ў дарозе. У гэтым годзе мноштва пашанавала асабліва — пашанавала ў дванадцят краінах Еўропы. Тры разы прышлося вяртацца ў родны горад з далёкага дарожжа. І кожны раз — ці на прасторах надсіасенскага раўнінны, ці ў гарах Югаславіі, ці на хваллах Атлантычнага акіяна, — як толькі адчуеш, што воль і есу дахаты, лачынаецца тое самае хваляванне: як там дома, як там сабы, як ён расце, прыгажэе — наш Мінск?

Мы вельмі добра прымыкалі да гэтага пацуду. У свой час, вяртаючыся з чарговай паездкі на тры тыдні, да было сумнага раўнінны, у пыльным грукале экскантараў мы радасна заўважалі, як нараджаецца новы дзень нашага горада-парызана. Нашы гэты новы дзень з нашай мары на чаў пертарацыя ў сапраўдасць. Спачатку гэта ішло паваі, — сям-там заўважылі пасобныя дамы, марудна выпроствалі паміж руінамі і расчышчанымі

пільцоўкамі новай будыцы... Потым кожны наш новы прыезд дахаты прыносіў нам усё больш радасці, — горад наш рос небыццал хутка, здаецца, дзесяткамі дамоў і сотнямі ліп за тыдзень!.. І мы прывыклі за гады да радасных сустрэч з яго няспынным росквітам, аднак, прыняцка гэтага не аслабіла пацуду. Апошні раз я вярнуўся дахаты напярэдні Кастрычніка. Нясла суровай і халаднаватай прыгажэці Стагольма, утульнай шіхай красы «паўночнай Венецыі» — Амстэрдама, несяла шмафарбанага віру бюссонных парыжскіх вуліц, залёнай, сонечнай, мармуровай раскошы Рыма і Афінаў, пасля экзатычнай шпінасі і не менш экзатычнага броду Стамбула, — якім-жа прыгожым і родным баць і ў дні святочнай радасці, і ў дні націчнай працы наш родны Мінск! Як добра глядзецца адгута на свет, як добра тут дружыць і працаваць!

Расці і прыгажэй, ствараць і радуецца, ідзі няспына наперад у новы, светлы дзень, наш вечна малады і працавіты горад, малады, прыгожы частына нашай вялікай чужоўнай Радзімы!

Янка БРЫЛЬ.

Таленавіты кампазітар і педагог

Завтра спаўняецца 75 год з дня нараджэння аднаго са старэйшых дзеячоў Беларускай музычнай культуры — Васіля Аляксандравіча Яфімава. Творчая біяграфія кампазітара складалася ў гады советскай улады. У 57 год ён закончыў Беларускае кансерваторыю. З 18 год будучы кампазітар працаваў народным настаўнікам і выкладчыкам спеваў.

У пасляваенны перыяд В. Яфімаў працуе ў Беларускай кансерваторыі на месікам дырэктара па навуковай і навучнай рабоце і загадчыкам кафедры гісторыі, тэорыі і кампазіцыі.

Вялікі педагогічны талент дапамог В. Яфімаву стварыць падручнік па элементарнай тэорыі музыкі, за што яму было прысвоена званне дактара.

У апошнія гады жыцця ён пачаў рабату над металічным дапаможнікам па педіфоніі — аднаму са складанейшых курсоў музычных тэарэтычных дысцыплін.

В. Яфімаў вядомы як аўтар вакальнай і інструментальнай музыкі. Песні, створаныя яшчэ ў дзяцінстве, прысвечаны пераважна рэвалюцыйнай тэматыцы.

Кампазітар зрабіў шмат апрацовак народных песняў: «Дзеўкі хмеля салілі», «Кукавала зялёная», «А ў полі вярба» для двухгалосага хору з фартэпіяно і інш. Ён напісаў раманыс «Калыска», «Каласіны», а таксама шматлікі масавыя песні і хоры: «Ой,

шумі ты радуецца», «Прывітанне Маскве», «У грозных баях», «Вялікі дзень», «Ліні, крылатая», «Мір адстаі», «Любі Радзіму» і іншыя. Яны трывалі ўвайшлі ў рэпертуар харавых прафесійных і самаляўных калектываў.

Аўтар прывіту добрае веданне Беларускага фальклору і зольнасць захоўваць народны каларыт і яго ладавую аснову.

Музычная грамадаснасць Беларусі глыбока шануе паміць аб старэйшым кампазітары, актыўным дзеячы Беларускай советскай культуры.

В. ІВАНШЫН, В. АЛЯКСАНДРАВА.

Факты і іх вытлумачэнне

Якія думкі ўзнікаюць пры чытанні кнігі В. Івашына «М. Горкі і беларуская літаратура пачатку XX стагоддзя», гэтай цікавай, але суцэрчывай літаратуразнаўчай рабату?

Кніга складаецца з двух раздзелаў, уводзі і заключэння. Найбольш удалы — першы раздзел «Сувлаі М. Горкага з культуры і літаратуры Беларускага народа». Гэта вынік вялікай працы над архіўнымі матэрыяламі. Чытач будзе ўдзячны даследчыку за новыя факты аб сувязях Максіма Горкага з беларускай культурай і літаратурай, якія раней не сустракаліся ў літаратуразнаўчых работах. Гэта перш за ўсё адносіцца да правядзення ў кнізе гісторыі пастапоўна п'ес «Мяшчане», «На дне», «Дзеці сонца», «Васа Жалезнова» ў многіх гарадах Беларусі.

Пастаноўка горкаўскіх п'ес у беларускіх тэатрах суправаджалася палітычнымі маніфэстацыямі, выступленнем супраць самадзяржаў рэвалюцыйнай інтэлігенцыі і рабочых. Аўтар прыводзіць цікавы дакумент: рапарт продскага губернатара аб пастапоўна п'есы «Мяшчане» ў Беластоку 16 лютага 1906 года (матэрыялы ЦГА Літ. ЦСР). Гродзенскі губернатар пісаў віленскаму, ковенскаму і гродзенскаму генерал-губернатарам аб тым, што ў час даважна паказу трыма рускіх драматычных артыстаў над кірэнціўцам Чарнова п'есы «Мяшчане», калі артыст сказаў на сцэне: «Хіба Расія наша?», на галерцы, перапоўненай большай часткай рабочымі людзьмі, пачуўся вопіў: «Няхай жыць свабодна! Браві! Ура!» У канцы другога акта, калі зусцелася заслона, з галеркі былі кінуты ў партэр карткі з надпісамі: «Няхай жыць свабодна! Далоў самадзяржаў!» Аб гэтай навізе ў Беластоку пісала ленінская «Іскра».

На шматлікіх свежых прыкладах кнігі паказаны рэвалюцыйны ўплыў творчасці вялікага рускага пісьменніка на шырокія масы Беларускага народа ў пачатку XX стагоддзя. Яшчэ задоўга да Кастрычніка М. Горкі вывучаў беларускі фальклор, знаёміўся з пісьменнасцю Беларускага народа, з помнікамі старажытнай беларускай літаратуры. У яго асабісты бібліятэчы да апошніх год яго жыцця захоўваліся «Беларускія народныя песні» П. Шейна, «Беларускі зборнік» Е. Раманава, «Смаленскі этнаграфічны зборнік» В. Дабравольскага. «Зборнік помнікаў народнай творчасці ў Поўночна-Заходнім краі».

Другі раздзел кнігі — «У рэчышчы горкаўскіх традыцый» — вылікае суб'ектныя прырачэнні. Там няма недахопу ў агульным правільным палажэннях аб тым, што ўплыў вялікай рускай літаратуры на творчасць выдатных беларускіх пісьменнікаў.

В. ІВАНШЫН, «М. Горкі і беларуская літаратура пачатку XX стагоддзя». На рускай мове. Выдавецтва АН БССР, 1956 г.

каў не прыводзіў да сцірэння іх самабытнасці, а, наадварот, садзейнічаў узабагачэнню нацыянальнай спецыфікі. Так, на стар. 97 чытаем: «Перадавыя беларускія пісьменнікі не былі проста пераймальнікамі М. Горкага. Яны не паўтаралі вялікага мастака ні тэматыкай, ні сістэмай сваіх вобразаў, ні мастацкімі прыёмамі. Іх стаўленне да мастацкага вопыту Горкага было сапраўды творчым». Бясспрэчна, правільна пастапоўна пытанні! Агульнавядома, якую ролю адыграў Горкі ў творчым лёсе Я. Купалы, Я. Коласа і іншых беларускіх пісьменнікаў. Але, на жаль, аўтар упадае ў суцэрчывасць з гэтым правільным палажэннем, калі пераходзіць да аналізу канкрэтных форм уплыву творчасці М. Горкага на беларускіх пісьменнікаў.

Праілюструем нашу думку прыкладамі: «Яго (Я. Купалы, — Р. А.) рамантычныя паэмы «Бандароўна» і «Курган», якія маюць гераічны характар, у многіх пампавіччых рамані апавяданняў Горкага «Макар Чудра», «Старая Ізгіль», «Хан і яго сын» і інш.» «Горкаўская ідэя ўзвешчана чалавека, яго творчай магутнасці ляжыць у аснове драматычнай паэмы Я. Купалы «Адвечная песня». Што-ж адрознівае гэтых двух вялікіх мастакоў слова? Як канкрэтна ўплыў Горкага свеаеабліва, творча адбіўся на творах Які Купалы, не прыводзіць да сцірэння самабытнасці, узабагачіў нацыянальную спецыфіку беларускай літаратуры? На гэтыя пытанні аўтар кнігі не дае адказу.

Або воўс як спроччана разглядаецца ўплыў М. Горкага на творчасць М. Багдановіча: «Хоч там твора (гаворка ідзе пра верш «Страцім-лебады» — Р. А.) сапраўды была надказана Багдановічу самім жыццём, беларускім фальклорам, аднак у трактоўцы не паўт не пагуб горкаўскага ўплыву...» «Багдановіч процістаяў бясстрашнага, воліага, магутнага Страцім-лебады нахаліўным, нікічымным пшумкам, рабам жыцця. Такі прыём характэрны для агульнага героя, несумненна, ідзе ад «Песні аб Буравесіку» М. Горкага». Далей: «Прамое абліжэнне з Горкім відаць і ў іншых творах Багдановіча, асабліва ў тых, якія прысвечаны тэме любові і мацярынства». Дзе-ж творчая самастойнасць паэта, яго непаўторна свеаеаблівае?

Хацеў гэтага або не хацеў аўтар, але ў кнізе, нягледзячы на агульны і правільны агульны палажэнні, выдатная беларуская пісьменнікі паказаны як пераймальнікі Горкага, не самастойныя ні па тэматыцы, ні па мастацкіх прыёмах. Воўс да чаго прыводзіць лабава, спроччана трактоўка ўплыву традыцый М. Горкага на нацыянальна літаратуры.

Вылікае прырачэнні таксама і метады літаратуразнаўчага аналізу. Выступаючы за адмаўленне ад падуманых схем, аўтар сам аказваецца ў падоне схем. Аналіз у другім раздзеле вядзецца па наступнай схеме: бярэцца цытата з артыкула або мастацкага твора Горкага, а потым паказваецца, як яна адбілася на творчасці беларускіх пісьменнікаў.

Прывядзем прыклад гэтай нескладанай схемі: «Бессэнсоенае, габнебае і агіднае ўсё гэтае жыццё, у якім неспасліная і рабская праца адных бясспадна ўсё ідзе на тое, каб другія былі сытнымі і хлебам і ларамі духу!» Гэтая думка Горкага, — піша аўтар, — складае нафас аднаго з лепшых вершаў Максіма Багдановіча «Межы».

Як бачым, такі метады аналізу і прыводзіць да спроччэння.

Дарэчы, Багдановіч сапраўды ў вершы «Межы» гаворыць аб сацыяльнай няроўнасці. Але-ж гэтая тэма сустракаецца і ў беларускіх пісьменнікаў, якія пачалі свой творчы шлях раней за Горкага. У чытачоў натуральна ўзнікае пытанне, чья думка складае нафас верша Ф. Багушэвіча «Вог не роўна дасле», апублікаваным, як вядома, у зборніку «Дука беларуска» ў 1891 годзе? У гэтым вершы Багушэвіч пісаў:

Гэты хлеба і не знае,
Толькі мяса дзі пірог.
І сабакам выкідае
Усё тое, што не змог.
А той хлеб жуе з мяккінай,
Хлібца вяс дзі лебады,
Разам жыць і есьць з сінгай,
З каплём разам п'ець ваду!

Чытаючы кнігу В. Івашына, прыходзіць да вываду аб свеаеасоветскі артыкула «За глыбокую распаўсюджанні гісторыі советскай літаратуры» («Комуніст» № 12, 1956). У гэтым артыкуле ставіцца пытанне аб тым, што час адмовіцца ад бяздэкаваных сціро вядзе ўсё таленавітых пісьменнікаў з горкаўскай традыцыі, бо гэта вядзе да спроччэння самой выдатнай традыцыі і знікненне пацуду нацыянальнай годнасці пісьменнікаў.

З публічнай падставы аўтары артыкула пішуць аб тым, што ў некаторых работах аб браціх літаратурах народаў ССРР указанне на ўплыў Горкага стала абавязковым і набыло свайго роду дагматычны характар.

Аб літаратурных уплывах і ўзвасоуваччых асаблівых руска-беларускіх, напымі літаратуразнаўчымі сабраны багаты і фактычны матэрыял. Час перапісі ўжо ад простай ілюстрацыі фактаў, ад прывітаньня іх таўмачэння, якое, на жаль, не пагуб у сваёй рабце і В. Івашы, да глыбокіх і сапраўды навуковых абгульчэнняў.

Р. АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Думкі, падказанныя жыццём

Неаднаразова на старонках нашых газет ставілася пытанне аб неабходнасці выдання беларускіх народных казак, песняў, прыпевак і прыказак. Выдадзены ў 1947 годзе першы том Беларускага фальклору, сабранага Рыгорам Шырмай, стаў, ужо бібліяграфічнай рэдасцю.

Дзесяць год таму назал выдзецтва БССР абціла выпусціць зборнік «Выдатныя людзі Беларусі». Чужоўная рэч! Чаму абцяжненне павісла ў паветры? З цікавасцю наш чытач сустраеў-бы кніжку, у якой было-б расказана пра жыццё і дзейнасць такіх людзей, як Ефрасіня Полацкая, Кірыл Тураўскі, Георгій Скарына, Васіль Ціцінскі, Сымон Будны, Кастусь Каліноўскі, Ігнат Буйвіцік, кнігі аб беларускіх пісьменніках, вучоных і фалькларыстах, аб рэвалюцыйных дзеячах і брацінах партызанскага руху ў Беларусі.

Шмат у Беларусі старажытных гарадоў. Але гісторыя іх не цікавіць нашых выдучоў. А з якой-бы радасцю сустраці кніжку

ку пра гісторыю нашых гарадоў узалеўнікі краязнаўчых гурткоў пры школах, выкладчыкі гісторыі, Беларускай літаратуры і студэнты.

Вялікім попытам карысталася-б кніжка, у якой былі-б змешчаны публіцыстычныя, літаратурна-крытычныя артыкулы ланых буднішых пісьменнікаў. Вельмі часта ў літаратуразнаўчых працах прыводзіцца цытаты з твораў Які Купалы, Якуба Коласа, Максіма Багдановіча, Змітрака Коласа і інш. А пазнаміцца цытаткам з імі чытач не магла. У зборы твораў Я. Купалы, Я. Коласа, Э. Самуіленкі і З. Будзілі не ўключаны чамусьні і адзіны публіцыстычны артыкул, ні адно іх пісьмо.

Шмат гадоў выкладчыкі Беларускай мовы вымушаны, рыхтуючыся да ўрокаў, падбіраць дыктанты для васьміна-дзятых класаў. Цяжка праца! З вялікай радасцю сустраеў-бы яны хоць некалькі дзесяткаў тэкстаў кантрольных дыктантаў.

У. ШУНДРЫК,
дырэктар Халенцінскай сярэдняй школы рабочай моладзі.

Героі нашага часу

ТВОРЧАЯ ТРЭБУНА

Лепшыя публіцысты мінюлага стагоддзя бачылі рэаліцы паміж паліцыянамі і людзьмі саракавых гадоў, умеці заўважыць новыя грамадскія з'явы, лезць толькі выяўляліся першыя іх адзнакі. Нашай-жа крытыцы і публіцыстыцы часам вестае пільнай увагі да парасткаў новага ў жыцці грамадства, да штодзённых змен у паводне народа. Піннам мы так, бачым няма ніякай істотнай розніцы паміж героямі першай півгодкі і людзьмі, якія жывуць, творыць, перамагаюць няпер, у зусім новых гістарычных умовах, калі сацыялізм увайшоў у публіт нарада.

Абмярвоўваючы праблему станючага героя, пасобныя крытыкі вывараюць свае думкі не аналогіям з рэальнага жыцця, а параўнаннем адных персанажаў з другімі, асабліва, калі апошнія належыць перу больш-менш вядомага пісьменніка. Так, напрыклад, паставіўся крытык А. Адамовіч да вобраза Аляксея Урбановіча а рамяна Ул. Паршава «За годом год». У артыкуле «Грамадскае значэнне літаратуры» («Літаратура і мастацтва» ад 25 жніўня 1956 года) крытык з дэгім сэрцам дамаў, што Аляксей Урбановіч нічым, бадай, не адрозніваецца ад Міхала Тварыцкага з вядомага твора Кузьмы Чорнага «Трынае пакаленне».

Ці так гэта ў сапраўднасці? Кім быў Міхал Тварыцкі і кім з'яўляецца Аляксей Урбановіч? Што ў іх агульнага і што іх адрознівае? Міхал Тварыцкі рос і развіваўся пад уплывам кулацкай ідэалогіі. Не хто іншы, як кулак Скуратовіч рабавіўшы парабчука, атрыў яго маладзёў і ўвайшоў у лупу язам уласціўчым, навучыў даць толькі пра-свае аднаго, нікога не шкадаваў, нікому не верыць. З таго ж жыццёвай школы Міхал Тварыцкі мог вынесці і вынес толькі агіднае, ачтычалавечую мараль: «Трымай пры сабе і свае думкі і ўсё, што маеш, бо пара-

з'яўляюць горам і гынуць з табою разам».

Зусім іншую школу прайшоў Аляксей Урбановіч — малады рабочы, затым партызан, а пасля ваіны — актыўны ўдзельнік аднаўлення і рэканструкцыі Мінска. Крытык не заўважыў, што Тварыцкага фарміравала зусім іншая сацыяльнае асяроддзе, чым Урбановіча. Міхал Тварыцкі мусіў праціці праз сурты смілі, праз агіду за яго з боку сумленнах людзей, каб заваяваць права ўлічыцца чалавекам, Аляксей Урбановіч пасля ваіны пампавола думаў, што перш за ўсё ён павінен набуць ваіны нейкі прытулак для сям'і, а потым зноў пра аднаўленне Усёго Мінска. Заўважым, каб брыгадзірам, ён часам болым капаціўся пра лішнюю сотню рублёў для сабе, чым пра карыныя інтарсы будучы. Сродкам выпрабавання Аляксея Урбановіча стала крытыка таварышаў.

А. Адамовіч, відаць, не ўлічыў, што пры ўсёх сваіх памылках Аляксей Урбановіч не перастаў быць рабочым ні па сваёму быццю, ні нават па свядомасці. Іншая справа, што ў свядомасці гэтага чалавека на пазнім этапе, у абставінах найважнейшых пажысцей пасляваеннага перыяду, на кароткі час ажылі ішчэ не перавадзеныя да канца рэшткі ідыліўадыі.

Забывся, відаць, крытык і пра тое, што ў герояў рамана ёсць свае перагосіоры, якія расказаны пісьменнікам у аповесці «Без нейтральнай паласы». Без гэтай перагосіоры амаць негэта зразумець палезнені і узлёт Аляксея Урбановіча, пажыа расквітнелі прычынам душэўнай няўстойлівасці Алены, поўнасна ўвайць сабе, як стаў усеагульным «алекуном» былым партызанскі камісар Зімчук. Праўда, і сам аўтар рамана не заўсёды знавае канцы з канцамі, не ва ўсёх выпадках грунтуецца на жыццёвай праўдзе ў аналізе чалавечых характараў, што па-

між іншым выяўляецца і ў трактоўцы вобраза Аляксея Урбановіча.

Са старонак аповесці «Без нейтральнай паласы» Аляксей Урбановіч паўстае перад намі, як малады патрыёт з добрымі залаткамі шчырага характару, з аўшай, акрытай наасустрач найбольшым працам сабротства, калектывізму.

Першыя самастойныя крокі гэтага чалавека ў жыцці прыпадаюць на апошнія перавадзеныя гады, калі над уплывам найважнейшых перамог сацыялізма адбыліся карыныя змены і ў свядомасці людзей. Аляксей Урбановіч — тыповы прадстаўнік маладога пакалення трынаціх гадоў, якое прыйшло на заводы і фабрыкі, авалавола трактарам, камбайнам, уключылася ў актыўную барацьбу за пераўтварэнне прыроды, калі сацыялістычнае сабратніцтва стала ўсеагульным сродкам вывільнення творчых сіл нарада.

Заўважым, што нават у межах аднаго дзесяцігоддзя негэта з аднолькавымі крытэрыямі падыходзіць да апенкі грамадскага з'яў, так імкліва змяняецца жыццёвы перада. Удзельнік першай півгодкі проста не ведаў-б, як падступіцца да выдатных машын і механізмаў, з якімі сустраеўся Аляксей Урбановіч, які ўпершыню апрапу рабочую спяцоўку неадоўга да ваіны.

Шмат чым адрозніваецца і тагачасны характар сацыялістычнага сабратніцтва з яго рэкорды адночак, нарэшце сацыялістычнай формі калектывізму і ўдэмадзімаці ў працы. Калі-ж пісьменнік называе Аляксея Урбановіча рысамі удзельніка першай півгодкі і прымушае яго абач толькі аб індывідуальных рэкордах, то такую апамаліў трэба было-б растлумачыць.

Работа на будоўлях Мінска ў перавадзеныя гады, а затым актыўны ўзел у партызанскім руху, служба ў Советскай Арміі — гэта фактары, якія павінны былі навучыць Аляксея Урбановіча пра-

вільна спалучаць асабістыя і грамадскія інтарсы. Так, у прыватнасці, характэрнае свайго героя аўтар у аповесці «Без нейтральнай паласы». Таму ме аздаецца неспраўдлівай дэгратацыя гэтага вобраза ў рамане. З фронту ў родны Мінск вяртаецца нібы зусім іншы чалавек. І адразу ў яго нараджаецца думка, што першы том ён набуў для сябе. У ім чаго? Аўтар тлумачыць: па-першае, Аляксей лічыць, што гэта вельмі неабходна дзея пацэна жонкі, па-другое, «дом патрэбны і для дзяцей, для іх будучыні (між іншым, дзяцей у Аляксея тады яшчэ не было... — Я. Г.). А галоўнае — дом здаваўся Урбановічу не гэтым такім, што робіць ішчэ і добрабыць трынацімлі. Было яшчэ і такое меркаванне: дом патрэбны і таму, што «яго меў быцька, дзець».

Бясспрэчна, у рэальным жыцці можна сустрацца з фактамі распаду чалавечых характараў, з перавадзеным пасобным людзей. У кожным выпадку на гэта ёсць пэўныя прычыны: уплыў асяродка, крутая змена жыццёвых абставін, неацканая павароты ў асабістым лёсе. Магло здарыцца што-небудзь такое і з Урбановічам. Але ўсё, што мы ведаем з рамана, абварае таку згадку. З фронту прыехаў звычайны салдат, а паводзіны яго адразу-ж сталі незвычайнымі. Ён не шукае працы на буднішых будоўлях, а бара ў розных арганізацыях падрады: лепш згрубі, рамантуе каміны, замуруе ў сценях прабоны. Душэўнага залаволення такая праца не прыносіла, але яна магла прынесці значны заробак, дамагачае чалавек заводзіць «спартыўныя знамясткі», каб атрыць здымацца для сабе будоўнічыя матэрыялы. Гэты-ж перавадзены прывялі потым Аляксея на палыныя завод.

На пярэнім, вышэйшым этапе сацыялістычнага сабратніцтва, перадавы чалавек менш за ўсё думае аб азіночым рэкордзе, ён сабратнічае за ўвесь завод, увесь клас, усю народную гаспадарку краіны. Выключэнне чамусьні дапушчана для аднаго Аляксея Урбановіча. Ён нібыта і перадавы чалавек, але ў той самы час

яму не хапае разумення сацыялістычнай сутнасці сваёй працы. У дружным і згуртаваным калектыве будоўнікоў—аднаўдзельцаў Мінска Аляксей нагадае самагульніка не толькі па ўзроўню свядомасці, але і па метадах працы. Воўс аб чым, а не аб падабенстве Урбановіча з Міхалам Тварыцкім трэба было, на маю думку, гаварыць.

Усе героі рамана так ці інакш маюць дачыненне да аднаўлення работ у Мінску. З праблемай аднаўлення і рэканструкцыі з'яўляюцца і канфлікты, якія ў агульных выніках пераўтвараюць герояў у непрамыральных антаганістаў, як гэта здарылася з архітэктарамі Понтусам і Юрэвічам, у другім выпадку змушаюць людзей вядзе сямія блізка сувязі, як гэта атрымаўся ў Валі Верас і Кастуся Алены і ў выніку сутычкі розных характараў. Канфліктнымі з'яўляюцца і ўзаемадчачыні Аляксея Урбановіча і яго жонкі Зосі, Аляксея Урбановіча і тых перадавых рабочых, якія не жадаюць мірцца з яго непрамыральных адносінамі да працы, да сацыялістычнага сабратніцтва. У гэтым, апошнім выпадку, як ужо дзаведзена намі, не патрэбны хірургічныя сцірокі, бо самай працы ў калектыве і суровай крытыцы таварышаў дастаткова, каб чалавек з большым нікім ўзроўнем свядомасці пачаў вучыцца правільна жыць.

У сутычках характараў, у барацьбе розных думак і тэндэнцый, у сімпатых і антыпатых герояў, у новых сувязях, што ўзнікаюць паміж людзьмі, найбольш аскрава выяўляюцца лепшыя рысы нашых сучаснікаў, але адначасова расквітнелі і тыя яшчэ не перададзеныя перажыткі мінулага, з якімі советскі патрыёт маюць дачыненне весті рашучую барацьбу. Вельмі пачувальным у гэтых і іншых адносінах з'яўляецца вобраз Алены. Можна без агаворава агадзіцца з А. Адамовічам, які правіла п'есаў, што гэты вобраз адкрыты Ул. Карпавым у нашым пасаявным жыцці.

Алена—рызыканы, сарві-галава, чалавек бязмернай адвагі, але і бязмернай неразважлівасці, азарту. Пра ўсім гэтым у яго многа добрых задаткаў. Ён не падва-

дзе таварыша, аддаць апошніе таму, хто ў гэтым мае патрэбу, не спалюаецца любоўю неспелі. У партызанскім падполлі гэта быў надзвычай карысны чалавек. Чаму-ж здарылася, што ў мірных умовах верх узялі сямія адмоўныя рысы гэтага найрэмнівага характара? Чаму людзі, якія любілі Аленку, азін за адным адварнулася ад яго? Каго віншаваць?

Адказ, які аўтар дае на гэтыя пытанні, з'яўляецца вільнымым, супярэчлівым і таму, ме аздаецца, вобраз Алены, пры ўсёй яго навіне, застаецца ў рамане не раскрытым па канца. Пісьменнік не ўлічыў той асаблівасці, што такіх людзей не абавязкова павінны быць асуджаны на адзіночства. Пры пэўных абставінах Алена мог і не пакідаць ўніз. І воўс тут, я лічу, пісьменнік не заўважыў, што характар Алены пасля ваіны развіваецца далёка ў адваротнае з тымі абставінамі, у якія ён паставіўся ў рамане не раскрытым па канца. Пісьменнік не ўлічыў той асаблівасці, што такіх людзей не абавязкова павінны быць асуджаны на адзіночства. Пры пэўных абставінах Алена мог і не пакідаць ўніз. І воўс тут, я лічу, пісьменнік не заўважыў, што характар Алены пасля ваіны развіваецца далёка ў адваротнае з тымі абставінамі, у якія ён паставіўся ў рамане не раскрытым па канца. Пісьменнік не ўлічыў той асаблівасці, што такіх людзей не абавязкова павінны быць асуджаны на адзіночства. Пры пэўных абставінах Алена мог і не пакідаць ўніз. І воўс тут, я лічу, пісьменнік не заўважыў, што характар Алены пасля ваіны развіваецца далёка ў адваротнае з тымі абставінамі, у якія ён паставіўся ў рамане не раскрытым па канца. Пісьменнік не ўлічыў той асаблівасці, што такіх людзей не абавязкова павінны быць асуджаны на адзіночства. Пры пэўных абставінах Алена мог і не пакідаць ўніз. І воўс тут, я лічу, пісьменнік не заўважыў, што характар Алены пасля ваіны развіваецца далёка ў адваротнае з тымі абставінамі, у якія ён паставіўся ў рамане не раскрытым па канца. Пісьменнік не ўлічыў той асаблівасці, што такіх людзей не абавязкова павінны быць асуджаны на адзіночства. Пры пэўных абставінах Алена мог і не пакідаць ўніз. І воўс тут, я лічу, пісьменнік не заўважыў, што характар Алены пасля ваіны развіваецца далёка ў адваротнае з тымі абставінамі, у якія ён паставіўся ў рамане не раскрытым па канца. Пісьменнік не ўлічыў той асаблівасці, што такіх людзей не аб

ХРОНІКА КУЛЬТУРНАГА ЖЫЦЦЯ

Гадавы план—за дзевяць месяцаў

Пры Дудзіцкім сельскім клубе п'яць год працуе кіностанцыя. Гэта — лепшая кіностанцыя ў Калінкавіцкім раёне.

Конкурс на лепшую агітбрыгаду

У сакавіку 1956 года Гомельскае абласное ўпраўленне культуры і абласны Дом народнай творчасці аб'явілі конкурс на лепшую агітбрыгаду.

3 уласныя рэпертуары

Да Кастрычніцкіх свят калектыў мастацкай самадзейнасці Пінскай МТС падрыхтаваў новы праграму канцэрта, у рэпертуары якой многа твораў мясцовых аўтараў.

Заводскі хор

Па ініцыятыве партыйнай арганізацыі трынаццаці «Рудня-Грэбен» на прапрадметстве створаны драматычна-харавае гурток, у рабочае кола ўдзельнічаюць рабочыя, тэхнікі, інжынеры.

Шанаваць культурныя скарбы народа

Пад такім загалоўкам у газете ад 15 верасня г. г. быў надрукаваны артыкул вядучага сектара этнаграфіі і народнай творчасці Інстытута гісторыі Акадэміі навук БССР А. Залескага.

Героі нашага часу

Калі былі камісар, дзед толькі ён дачуўся, што хлопцы «зарываюцца».

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

Заводскі хор

Па ініцыятыве партыйнай арганізацыі трынаццаці «Рудня-Грэбен» на прапрадметстве створаны драматычна-харавае гурток, у рабочае кола ўдзельнічаюць рабочыя, тэхнікі, інжынеры.

Шанаваць культурныя скарбы народа

Пад такім загалоўкам у газете ад 15 верасня г. г. быў надрукаваны артыкул вядучага сектара этнаграфіі і народнай творчасці Інстытута гісторыі Акадэміі навук БССР А. Залескага.

Героі нашага часу

Калі былі камісар, дзед толькі ён дачуўся, што хлопцы «зарываюцца».

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

Заводскі хор

Па ініцыятыве партыйнай арганізацыі трынаццаці «Рудня-Грэбен» на прапрадметстве створаны драматычна-харавае гурток, у рабочае кола ўдзельнічаюць рабочыя, тэхнікі, інжынеры.

Шанаваць культурныя скарбы народа

Пад такім загалоўкам у газете ад 15 верасня г. г. быў надрукаваны артыкул вядучага сектара этнаграфіі і народнай творчасці Інстытута гісторыі Акадэміі навук БССР А. Залескага.

Майстар акварэлі

(Да шасцідзясяцігоддзя з дня нараджэння Л. Лейтмана)

Рознастайная творчая дзейнасць Льва Лейтмана, таленавітага педагога-мастака, які належыць да старажытнага пакалення майстроў беларускай графікі.

Ранні перыяд творчасці Л. Лейтмана цесна звязаны з Віцебскам. Жыццё роднага горада, яго людзей, глыбока пазначыла прырода Беларусі атрымлівае адлюстраванне ў яго гушах «Прыстань» (1932), «Лодачная станцыя на Дзвіне» (1932), «Мост» (1934), «Выратавальная станцыя на Дзвіне» (1936), «Ля млына» (1940).

Л. Лейтману належыць цыкл графічных лістоў на тэму: «Жанчына на вытворчасці» (трыкатаная фабрыка «КІМ»), Цікавае а'яўляецца яго серыя сюжэтаў на тэму: «Жыццё, быт і вучоба Чырвонай Арміі».

На жаль, у гады Вялікай Айчыннай вайны загінулі амаль усе работы мастака.

Знаходзячыся ў радах Савецкай Арміі, Л. Лейтман стараўся рад палкаўцаў. Ён публічна пачуваў любові да Радзімы, веры ў перамогу над фашызмам.

Л. Лейтман — аўтар работ, прысвечаных перамозе над ворагам і аднаўленню родна-эканамічных, гістарычных і іншых пытаннях, пісьмых палітычных звестак.

Некалькі год таму назад у Дзяржаўным архіве ў Вільнюсе былі знойдзены нумары беларускага часопіса, які выдаваўся ў сярэдзіне трыдцатых гадоў у Празе.

Маланка блішча, брат! Грамадскі гом грымці! Навальна пайдзе брэх. Перуны стануць брэх.

Званы трывогу б'юць — Гром хучыць залушчыць. Сюды, туды снуюць. Крычаць: Тушыць, тушыць!

Пажарнікі! — сніпец Давалі! Станоўся ў шар! — Дарма. З канца ў канец Абойме ўсё пажар!

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

Л. Лейтман. Лодачная станцыя на Мінскім возеры.

Мастак дасягае глыбокай перадачы псіхалагічнай характарыстыкі савецкага чалавека. Духовнае багацце моладзі раскрыта ў акварэлі «Маладзёжная брыгада да работ. Трактарны завод».

Шматлікія эскізы, накіды, зноды раскрываюць творчыя шуканні мастака і яго прабаваўнасць да сябе.

Да лепшых работ Л. Лейтмана належыць цыкл «Ля новых берагоў Свіслач», «Ля дома партасвета», «Панарама г. Мінска», «Беразеўе ў Каралішчынах».

У студэнцкіх эмігранцкіх колах у Празе не было адзіства. Гэтым тлумачыцца, што ў «Новым прамені» а'яўляюцца палемічныя артыкулы.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У перадавым артыкуле «Імперыялістычныя акружэнне СССР» падкрэслівана вялікая роля Савецкага Саюза як сігнатурнага ідэя сацыялізму і міру.

У добры час, сябры!

Аб'явы з'явіліся амаль адначасова ў Мінску і Віцебску. Яны павадаліся, што пры драматычных тэатрах імя Янкі Купалы і імя Якуба Коласа ствараюцца вяслярныя студыі.

Дзе можна бачыць галоўнага рэжысёра? Хутка рабочыя-драматургі-аўтары сустракаюцца ў галоўным рэжысёрам Л. Рахленкам.

Аб велізарным імкненні таленавітай моладзі да змянення мастацтва гавораць такія красамовныя факты: для студыі тэатра імя Янкі Купалы патрэбна 15 чалавек, а пададзена заў 420.

Леванід Рахленка расказаў: — Мы атрымалі многа заў і з раёнаў. Хто выказаў жаданне паслухаць у нашай студыі? Маладыя рабочыя, работнікі студыі, служачыя, механізатары сельскай гаспадаркі і калгаснікі.

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

У Беларусі ведаюць Лу Сіня, яго творы. Народны мастак Беларускай ССР скульптар З. Азгур стварыў бюст кітайскага пісьменніка-рэвалюцыянера.

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

Галіна БАРАВІК.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

У Беларусі ведаюць Лу Сіня, яго творы. Народны мастак Беларускай ССР скульптар З. Азгур стварыў бюст кітайскага пісьменніка-рэвалюцыянера.

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Галіна БАРАВІК.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

У Беларусі ведаюць Лу Сіня, яго творы. Народны мастак Беларускай ССР скульптар З. Азгур стварыў бюст кітайскага пісьменніка-рэвалюцыянера.

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Галіна БАРАВІК.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

У Беларусі ведаюць Лу Сіня, яго творы. Народны мастак Беларускай ССР скульптар З. Азгур стварыў бюст кітайскага пісьменніка-рэвалюцыянера.

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Галіна БАРАВІК.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

У Беларусі ведаюць Лу Сіня, яго творы. Народны мастак Беларускай ССР скульптар З. Азгур стварыў бюст кітайскага пісьменніка-рэвалюцыянера.

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Галіна БАРАВІК.

Знак любові і пашаны

Кітайскі народ разам з народамі Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі шырока адзначаў 75-годдзе з дня нараджэння 20-годдзе з дня смерці Лу Сіня.

У Беларусі ведаюць Лу Сіня, яго творы. Народны мастак Беларускай ССР скульптар З. Азгур стварыў бюст кітайскага пісьменніка-рэвалюцыянера.

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Днямі атрыманы адказ з Кітая. Генеральны сакратар праўлення Таварыства кі-

тэйска-савецкай дружбы Цянь Цзянь-жуй піша: «Мы з вялікім натхненнем і радасцю атрымалі прысланы вамі каштоўны прахаваннік — бюст Лу Сіня».

Галіна БАРАВІК.